

ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА ЯК ЕЛЕМЕНТ ЕКОЦЕНТРИЗМУ

СОБОЛЬ Г. О.

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

anchinaclervb@gmail.com

Формування екологічної свідомості повинно розпочинатися з раннього дитинства. Екологічна освіта повинна бути самостійним елементом загальної системи освіти та виконувати інтегративну роль у всій системі освіти.

На думку Папи Римського Івана Павла II, «внутрішня екологія» дійсно сприяє «зовнішній екології» – з безпосередніми позитивними наслідками не лише для боротьби проти бідності та голоду інших, але також для власного здоров'я і доброго самопочуття. Формування цієї внутрішньої позиції необхідне, щоб перемогти культуру смерті і створити культуру життя» [1].

Екологічне виховання молоді є складовою загальної національної культури України та є одним із напрямів виховної роботи, що сприяє громадському усвідомленню екологічних проблем сучасності, їх наслідків, шляхів вирішення та запобігання виникненню нових.

Екологічне виховання допомагає виробити екологічний стиль мислення, екологічну культуру молодого покоління. Цьому сприяє організація діяльності гурткової, клубної роботи в закладах освіти всіх рівнів, а також використання інноваційних форм позакласної та позаурочної роботи для формування в учнів сучасного екологічного мислення та отримання відповідної екологічної освіти.

В освітніх закладах області використовуються різноманітні заходи природоохоронного напрямку: тематичні виховні години, рольові ігри, конкурси плакатів, малюнків, конференції, еколінійки, конкурси, виставки, фестивалі юних екологів та натуралістів.

У районах області активно використовуються створені з урахуванням об'єктів природно-заповідного фонду та історико-культурних об'єктів регіону туристично-екскурсійні маршрути.

Активну роботу у сфері пропаганди довкілля та виховання дбайливого ставлення до природи проводять також вищі освітні заклади. Вищі навчальні заклади регіону випускають професійних фахівців (бакалаврів, магістрів) за напрямом «Екологія», а саме: Запорізьким Національним університетом було підготовлено 57 студентів бакалаврів напряму підготовки «Екологія, охорона навколишнього середовища та раціональне природокористування» та 28 студентів магістрів напряму підготовки «Екологія, охорона навколишнього

середовища» за 2017-2019 роки, Таврійським Державним агротехнологічним університетом за останні 3 роки за напрямком «Екологія та охорона навколишнього середовища» було підготовлено 199 фахівців, з яких 109 склали бакалаври, 15– спеціалісти і 75 – магістри.

Надзвичайно важливе значення у підвищенні ефективності екологічної просвітницької діяльності, формуванні екологічної культури загалом має активізація природоохоронної діяльності громадян, масових громадських організацій і рухів.

Враховуючи концепцію екологічної освіти України, її основною метою є формування екологічної культури окремих осіб і суспільства загалом, професійних навичок, фундаментальних екологічних знань, екологічного мислення і свідомості, що ґрунтуються на ставленні до природи як універсальної, унікальної цінності. Ця мета досягається шляхом вирішення освітніх і виховних завдань та вдосконалення практичної діяльності [2].

Природоохоронні території володіють величезним екоосвітнім потенціалом, а екологічна освіта входить у перелік основних функцій, покладених на ці об'єкти. По-перше, вони мають можливість демонструвати людям красу і багатство збереженої природи, а також залучати населення до безпосередньої природоохоронної діяльності. По-друге, там працює велика кількість кваліфікованих фахівців в області біології, екології, лісового господарства тощо. По-третє, у заповідниках, національних парках, музеях наявна або створюється матеріально-технічна база для проведення еколого-просвітницьких заходів [3].

Велике значення має інформування населення щодо екологічного стану регіону та заходів, які вживаються владою для покращення стану довкілля. Представниками влади проводяться консультації з громадськістю на постійній основі. Окремо треба згадати оприлюднення схем та заходів перспективного використання земель здійснюється шляхом розміщення інформації на сайті громади, ознайомлення з паперовими варіантами схем, які розміщуються в приміщенні органу місцевого самоврядування. Оприлюднення здійснюється з метою популяризації отриманої інформації та залучення громадськості до процесу планування та раціонального використання земель, а також для забезпечення прозорості розпорядження землями громади.

З набуттям чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель» матеріали затвердженого комплексного плану не можуть бути обмеженими в доступі, за винятком інформації, що становить державну таємницю, та інформації, яка, відповідно до законодавства, належить до інформації з обмеженим доступом.

Загальна доступність матеріалів комплексного плану забезпечується відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації» шляхом їхнього надання за запитом на інформацію, оприлюднення, у тому числі у формі відкритих даних, на єдиному державному вебпорталі відкритих даних, вебсайтах центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері містобудування, та органу місцевого самоврядування, внесенням відповідних даних до Державного земельного та містобудівного кадастрів.

Література

1. Папа Іван Павло II на тему створіння та екології : [пер. з нім., допов. Та упорядкув., наук. ред. В. Шеремета]. Івано-Франківськ : Екол. центр Івано-Франківської єпархії УГКЦ, 2006. 99 с.
2. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2019 р. №2697-VIII . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>.
3. Боруцька Ю. З., Дудяк Р. П., Бугіль С. Я. Формування екоосвіди студентства через призму екологізації туризму //І Міжнародна Інтернет-конференція «Актуальні проблеми формальної і неформальної освіти з моніторингу довкілля та заповідної справи». С.17-21.
4. Еколого-економічні засади раціонального землекористування в межах південно-степової зони України: колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., доц. Яремко Ю.І. – Херсон: ПП «Резнік», 2018. – 180 с.

ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА – ОСВІТА МАЙБУТНЬОГО

ТЕЛЮРА Н. О., ЛОМАКІНА О. С.*

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

nata.teliura@ukr.net , oslomakina@ukr.net

*дану роботу підготовлено за неопублікованими матеріалами, що готувалися до спільної публікації за участі Ф. В. Стольберга

В умовах сьогодення, в якому сучасне суспільство являє собою конгломерат швидкоплинних трансформацій і змін у соціальній, культурній та освітніх сферах, особливе місце в освітньому просторі займає вища освіта, зумовлюючи вектор розвитку держави на найближче десятиріччя.

Виховання всебічно розвинутої особистості випускника із сформованою системою ключових компетентностей, у тому числі екологічної компетентності та навичок здорового образу життя, сприяє розширенню освітніх можливостей та інтеграції української освіти до європейського простору.